

МОТЪЛ

Michaela Ella
Hajduková

Netopjerka

Netopierka

Copyright © 2020 Michaela Ella Hajduková
Zodpovedná redaktorka Anetta Letková
Dizajn © Motýľ design 2020
Obálka Zuzana Ondrovičová
Foto na obálke © Jovana Rikalo/Trevillion Images,
Oleksandr Nagaiets/Shutterstock
Vydalo Vydavateľstvo Motýľ
www.vydavatelstvomotyl.sk
Vydanie prvé. Rok vydania 2020
Tlač: TBB, a. s., Banská Bystrica

ISBN: 978-80-8164-220-3

Netopierka

Michaela Ella Hajduková

VYDAVATELSTVO MOTÝL

*Každá bolest, myslím, že to vieš,
učí dušu rásť.
Aj keď odchádzaš, vo mne zostávaš.*

Katka Knechtová – Naveky

PROLÓG

Apríl 2018

Hlava mi trešľala bodavou bolesťou, hoci v izbe bolo ti-cho. A šero. Nezažala som, nechala som do izby prúdiť iba svetlo z ulice. Do ticha znelo len pravidelné trhanie papiera. Kmásala som ho pomaly, na drobné kúsky, až okolo mňa na zemi vzniklo papierové more. Oči ma štípali od uschnutých slz. Všetky časopisy ležali okolo mňa totálne potrhané, a predsa som mala pred očami každú fotku, každé slovo, každý titulok, ktorý ma bodal so stále novšou bolesťou.

Chytila som do ruky mobil a ignorovala všetky nové správy i zmeškané hovory. Nevedela som v týchto veciach chodiť a stále ma prekvapovala drzosť, s akou sa pokúšali niekto-ri ku mne dostať. Nová správa, ktorú som tak veľmi chcela nájsť, tam však nebola.

Otvorila som našu poslednú komunikáciu a napísala: *Chýbaš mi. Všetko ma tak veľmi mrzí. Prosím, odpusť mi. Potrebujem ťa. Milujem ťa. Je mi to všetko ľúto... Nie je to pravda. Nič z toho nie je pravda, ver mi. Nie je! Ver mi, prosím. Prosím... Ty si ma učil, že...*

Nové slzy sa rozliali po mojej tvári, keď som správu znova vymazala. Koľkýkrát som sa ju pokúšala odoslať a vždy som zbabelo cúvla? Na displeji mi zasvietilo 0:01.

Posediačky som si pritisla kolená k brade a nesnažila sa utierať si slzy. Mám osemnásť. *Všetko nejlepší, Linda*, pomyslela som si sucho a ľahla som si do potrhaných časopisov. Želala som si byť niekde inde. Myslela som na to, že ešte pred niekoľkými mesiacmi bolo všetko iné. Všetko bolo predo mnou.

A dnes?

Dnes mi neostalo nič.

Len potrhaný život okolo mňa.

1. ČASŤ

Atramentová láska

1. KAPITOLA

September 2017

Všetky oči sú upreté na ňu.

Znova. Už by si na to mohla zvyknúť. Lenže ona vie, že to nejde. Opäť začína niekde odznova. Vníma neznáme tváre, všetci sú akoby zomknutí voči novej študentke. Zvedavo si ju prezerajú, kde-tu vníma tichý šepot a chichot. Neznáša to. Mama slúbila, že je to naposledy, že na tomto gymnáziu ju už nechá odmaturovať. Kiežby svoj slub tentoraz dodržala, to si želá zo všetkého najviac. Dokonca viac, ako zabudnúť, lebo to bude jednoduchšie, ako začínať kdesi odznova.

„Ticho tam vzadu, Hugo, vidím vás!“ zvýši hlas triedna profesorka Kráľová. Všetko stíchne, má očividný rešpekt. „Hugo, preboha, čo to máte s hlavou?“ zhrozene si posunie okuliare, ktoré sa jej zošmykli na konček nosa, a trieda zaburáca smiechom, keď sa oslovený vyšuchce z lavice a uškrnie sa. „Pani profesorka, ja za to nemôžem, sestra doniesla z tábora vši,“ poškriabe sa na holej hlave.

Znova salva smiechu, dokonca i Linde mykne kútikmi úst.

„Však vaše vlasy mali pred letom pár milimetrov!“ pokrúti profesorka hlavou a založí si ruky na hrudi.

„Vidíte, a predsa sa ulakomili!“

Trieda do tretice vybuchne, profesorka sa už takisto neudrží a Linda si v hlave vytvára hierarchiu kolektívu. Hugo – triedny šašo.

„Sadnite si,“ vydýchne napokon a znova sa pozrie na ňu. „Študenti, toto je vaša nová spolužiačka. Linda Liptáková.“

Na okamih privrie oči. Kolkokrát tú vetu už počula?

„Prisťahovala sa z Banskej Bystrice. Dúfam, že sa jej u nás bude páčiť. Nájdite si niekde miesto.“ Zadíva sa na študentov, ale väčšina sa tvári, že tu nie je. Linda neisto vykročí, hoci obyčajne býva sebaistá, toto nikdy nemala rada. Bola by radšej, keby jej nejaké miesto určila profesorka.

„Sem nie. Tu sedí Klaudia, dnes je u lekára,“ ponáhľa sa s odpoveďou blondavé dievča, s očividne odfarbenými vlasmi a namaľovanými mihalnicami. Nechty má nalakované nabielo a celý jej outfit vyzerá, akoby nesedela v škole, ale chystala sa kamsi na mólo na letné fotenie. Má svetlé letné šaty s krátkymi rukávami, doplnené súpravou tyrkysového náramku, náušnic a náhrdelníka.

„Môžeš tu,“ ozve sa z ďalšej lavice a Linda je vďačná za povzbudivý úsmev. „Som Marianna,“ predstavuje sa krátkovlasá čiernovláska ostrihaná na ostré mikádo. Čímsi jej pripomína Alice z *Twilightu*. Len jej, prirodzene, upírsky nesvietia oči. „Nikto ma tak však nevolá, hovoria mi Mery.“

„Ahoj,“ šepne Linda, keď sa usadí v lavici.

„Viem, aké to je, nastúpila som minulý rok. No neboj sa, všetci sme normálni...“ zarazí sa, keď sa zozadu ozve buchtot, sprevádzaný ďalším smiechom.

„Hugo!“ skríkne profesorka, keď si uvedomí, že práve jemu z lavice popadali veci.

„To som nebol ja, pani profesorka. Fúkal vietor. Kocka, zavri okná, ešte mi rozfúka projekt!“

Triedu tým znova rozosmeje. „Pavlanský, už je riadny školský rok, viem, že pre vás je to strašné utrpenie, a verte mi, že ani pre mňa to nie je s vami prechádzka ružovou záhradou.“ Profesorka stráca trpezlivosť a žiaci sa konečne utíšia.

Cez prestávku si vezme veci a opúšťa triedu. Chce mať toto povinné stretnutie čím skôr za sebou. Gymnázium je pre ňu ešte stále trochu bludiskom, ale podľa pokynov zatiaľ v každej novej škole trafila. Jej orientačný zmysel ju ešte nikdy nesklamal. Orientovať sa v živote je často ťažšie ako v budovách. S rukami prekríženými cez prsia a batohom na jednom pleci míňa študentov, schodiská, až konečne príde na správne oddelenie. Myslí na to, že je to ďalšia zbytočná návšteva. Aj v predošlej škole navštevovala školskú psychologičku a už vtedy v tom nevidela zmysel. Nechcela sa rozprávať o svojich problémoch s osobou, ktorá nič podobné nezažila a ktorá sa nedokáže vžiť do jej kože. Nemala záujem počúvať naučené poučky o tom, čo bude v budúcnosti a ako sa má cez to preniesť a podobne. Samé nepodstatné bla-bla. Dúfala, že v novej škole sa tejto nepríjemnej povinnosti zbaví, ale Natália Petrášová nenechala nič na náhodu. Svedomito upovedomila školskú psychologičku z gymnázia v Trnave, ktorá jej poslala počas prázdnin mail. Dohodli sa, že sa budú stretávať každú stredu po vyučovaní.

Dnes nebola streda, ale Linda vedela, že je slušné ísť sa predstaviť, hoci tam bude chodiť každý týždeň iba sedieť a zaryto mlčať. Tak ako doteraz. Nepotrebuje žiadnu pomoc, vystačí si aj sama.

S týmito myšlienkami zastala pred správnym číslom dverí, na ktorých stálo *Mgr. Ivana Záborská, školská psychologička*. Linda sa nadýchla, zaklopala a vošla. Chcela to mať čím skôr za sebou.

„Dobrý...“ zarazila sa vo dverách.

„Dobrý deň,“ usmial sa na ňu mladý muž od vitríny s knihami, kde práve niekoľko z nich vložil. „Len podďte.“

„Mala tu byť...“ Linda zmätene ukázala na dvere.

„Áno, pani magisterka Záborská. Na poslednú chvíľu mi volali zo školy. Mala úraz, niekoľko mesiacov bude práceneschopná.“ Založil poslednú knihu a zatvoril vitrínu. „Budem ju zastupovať. Ešte ani nestihli vymeniť menovku na dverách. Som Erik Jánsky. Posadte sa a nechajte ma hádať.“

Poslúchla, ale neznámeho si stále ostražito premeriavala. Aj on si ju hneď prezrel profesionálnymi očami. Rozpustené vlasy jej siahali skoro po pás, čierne džínsy s vybiňaným opaskom dopĺňalo červené tielko s nápisom *Guano Apes*. Nebola nalíčená, ale celkom presne si vedel predstaviť, že keď sa namaľuje, tak jedine poriadne a načierno. Mal už do činenia s takýmito typmi dievčat. Rebelky, ktoré čosi skrývali. Ona však napočudovanie vyzerala úplne vyrovnané. Dokonca si ani neskrývala ruky pod dlhými rukávmi čiernych mikín, ktoré využívali dievčatá, ktoré dospeli až do štádia sebapoškodzovania. Nezapadla by do skupiny tých, ktoré mal už v nej zaradené. Pôsobila akosi inak.

„Liptáková, Linda. Trafil som?“ usmial sa a ona stále nebola schopná slova. Predošlá školská psychologička sa oči vidne minula povolaniu. Bola stará, večne zvláštne namrzená a vyzbrojená tabuľkami, pravidlami a metodickými príručkami. Vlasy mala stiahnuté do prísneho drdola a nosila decentné kostýmy a okuliare na retiazke. V jej pracovni to páchlo cibuľou. Mala prezývku komunistka. Tento muž však vyzeral, že len nedávno opustil univerzitné lavice. Mal trochu neupravené plavé vlasy, sivé tričko, džínsy a konveršky. Nevyzeral ako člen učiteľského zboru.

„Áno, to som ja,“ povedala iba. „Ako ste to vedeli?“

„Mám k dispozícii zložky študentov, ktorí chodili k predošlej školskej psychologičke, a väčšina tu už bola. Navyše, nová je tu tento rok iba jedna študentka. A možno mám... špeciálne schopnosti,“ mykol plecami a znova sa na ňu usmial. Pôsobil sympaticky, lenže Lindou to nepohlo. Dobre vedela, že je to taktika. Taktika, ako sa k nej dostať, získať si jej dôveru a vypáčiť z nej všetky problémy jej sveta. Unavovali ju sedenia so psychológmi.

„Tak teda. Čo nová škola? Už ste sa asi stihli zoznámiť so spolužiakmi.“

„Áno, stihla. Škola ako každá iná,“ mykla plecami a pritisla si k sebe školský batoh, kde mala zicherkou pripichnutú nášivku s jinom a jangom. Pohľad jej zablúdil k hodinám. Dnes to našťastie nebude nadtľho. Len počas prestávky.

„Prišli ste sem z gymnázia v Banskej Bystrici,“ prehovoril znova, nedal sa odradiť. „Asi vám budú chýbať priatelia. Podľa materiálov žijete sama s matkou, otec s vami nebýva.“

Opäť si pritisla svoje veci a vyhýbala sa jeho pohľadu.

„Áno,“ povedala jednoducho a znova sa odmlčala. Díval sa na ňu s úsmevom a videl, že má pred sebou tvrdý oriešok. Ani to ho však neodradilo. Z dievčata cítil, že v jeho prípade nejde o bežné školské problémy. Okamžite tiež odhadol jeho silnú povahu, nemalo oči vyplašenej srnky. Bolo tu nové, ale to neznamenalalo, že by si chcelo sadnúť do kúta a plakať.

„Tak dobre, o chvíľu bude zvoníť na ďalšiu hodinu. Rád som vás spoznal, uvidíme sa v stredu po vyučovaní.“

„Dovi,“ zodvihla sa a odkráčala, skôr než by sa jej stihol ešte čosi opýtať.

Ležala v posteli a dívala sa na strop. Len pred chvíľou odišiel otec. S mamou si vymenili zopár chladných fráz, odovzdala mu akési papiere a zmizol. Sľuboval jej, že sa nič nezmení, že jej sa to nijako nedotkne. Bla-bla... len reči. Sledovala ich od kuchynského stola, v rukách točila fľašu s ľadovým čajom a skúmavo sa na nich dívala. Nevšimli si to, nepostrehli nič. A otec nemal pravdu. Nebola už malá, všetko sa zmenilo. Mama už na steny v novom byte neza-vesila spoločné fotky z dovolení. Nebola naivná, dávno videla, že sa niečo deje. Vedela, že pôjdu od seba, a neprekvapilo ju to. Iba zamrzelo. Myslela si, že ich láska vydrží navždy. Láska... zamračila sa, zo školského batoha vybrala prehrávač a zastrčila si do uší slúchadlá. Hlas Sandry Nasic z Guana Apes ju vždy upokojil, ale pripomenul jej jeho. Vedela, že by mala zabudnúť, veď on je zodpovedný za všetky jej problémy. Predsa ho však nedokázala dostať z hlavy. Videla jeho úsmev, počula všetky jeho slová. Spadla do toho príliš hlboko. Stisla pery i viečka, nechala skupinu buráčať vo svojej hlave a nevnímala svet okolo seba.

Láska... nič nevydrží večne. Nič.

Od začiatku bolo jasné, že stredy bude neznášať. A dnešná bola navyše špeciálna. Pri raňajkách si prešla sociálne siete a neubránila sa nahliadnutiu na jeho stránky. Bolo to horšie ako facka. Jakub mal novú frajerku. Takto rýchlo. Rozišli sa len pred mesiacom. Nestrácal čas. Tá baba bola pekná svetlovláska, študentka medicíny, za pár minút si našla jej profil a zistila, kto to je. Akoby Linda viac neexistovala, nebola dôležitá. Po tom všetkom... Raňajok sa nedotkla. Mama sa

s ňou márne pokúšala hovoriť, páčila z nej, čo sa deje, prečo je tichá, prečo sa ešte viac zavrtava do kníh a nevníma svet okolo. Bolelo ju to, cítila sa zranená a zradená všetkým, čo sa stalo. Rozchod prišiel sčista-jasna, akoby nikdy neboli žiadne spoločné fotky, chvíle, akoby boli len dvaja cudzí ľudia, ktorých cesty sa na chvíľu preťali a znova sa rozdelili.

Mala ho neznášať, aj ho neznášala. Po tom všetkom... Lenže láska je hlúpa a slepá. Láska! Hlúpy cit, neexistujúci ako nefunkčný orgán, ktorý je v tele úplne nanič. Zbytočný! Nikde predsa dlho nevydrží. Médiá denne vyťahujú fotky rozprávkových svadiieb, kde sa dvaja milujú ako kone až za hrob a o mesiac s pompou ohlasujú rozvod. Nič sa nedeje, len si prestali rozumieť. Svetom hýbu celkom iné veci a Linda mala v duši, v hlave i v srdci zmätok. Naozaj záväzok začal byť prežitkom, ktorý patrí do kníh a románov? V skutočnom živote nič neznamená?

Zo školského batoha trikrát vyhodila a trikrát doň vrátila rozčítanú knihu. Nahnevaná na svet vonku i v sebe. Zmätená a zúfalá, s hlavou pomotanou citmi, ktoré prekročili hranice, a jej sa zdalo, že už nič nebude, ako bolo predtým. A najmä, že tie hranice boli vlastne aj tak celkom nepodstatné a v dnešnom divokom svete ani nie sú hranicami.

Stoličky sa s hrmotom odsúvali, keď do triedy vošla profesorka Illyová, a aj Linda precitla z úvah.

„Sadnite si. Nadnes som vám sľúbila špeciálnu hodinu,“ povedala a všetci si všimli, že za ňou vošli dvaja spolužiaci a každý držal v rukách jednu väčšiu škatuľu. Položili ich na stôl a takmer všetci zvedavo naťahovali krky, čo to má byť. Dokonca aj tí, ktorí zvykli hodinu dejepisu väčšinou len pretrpieť. „Keďže test dopadol nad očakávanie výborne, rozhodla som sa, že dnes sa niečo nové z dejín

naučíme veľmi netradične. Povieme si, že dejiny nie sú len fakty, roky a mená, ale že sú to skutoční ľudia, ktorí prežívali svoje životy celkom inak ako my, ale žili ich najlepšie, ako vedeli. Dnešná hodina bude patriť zaujímavostiam. Aj najzarytejších odporcov presvedčím, že história môže byť a je zaujímavá. Nech už to znamená pozitívny alebo negatívny zmysel slova. Dám kolovať škatule. Dievčatá si vezmú zvitky s červenou stužkou, chlapci s modrou. Neotvárajte ich hneď. Každý postupne rozbalí svoj zvitok a predstaví sa nám.“

Trieda zašumela vzrušením. Všetko, čo akokoľvek vybočovalo z bežných, zaužívaných učebných osnov, bolo vítaným oživením. Škatule kolovali po triede a napokon sa prázdne vrátili na katedru.

„Výborne. Tak začneme.“

V prvej lavici sa postavila Zuzana. Rozbalila svoj zvitok a trieda ani nedýchala, oči upreté na spolužiačku. Zvitok obsahoval dva hárky.

„Hm... takže... som Hypatia z Alexandrie,“ čítala a zodvihla hárok s podobizňou mladej ženy s pekným antickým účesom, aby ju všetci videli. „Som geniálna matematicka a filozofka. Žijem na konci obdobia antiky. Moje dielo a úspechy začali prekážať fanatickým davom. Žijem v čase, keď žena nemôže byť múdrejšia ako ktorýkoľvek muž, preto ma jedného dňa prepadli na ulici a na smrť povláčili po meste.“ Zuzana vydesene zodvihla oči, v triede by bolo počuť spadnúť špendlík.

„Hypatia. Ďakujem, Zuzana, môžete si sadnúť. Osobnosť v našich dejinách, ktorá musela trpieť a umrieť, lebo bola žena. Ako vidíte, ženy to mali v histórii ťažké. Nemohli vykonávať mnohé povolania, ktoré boli určené mužom. Môže-

te pokračovať, Andrea,“ pozrela na dievča vedľa nej a vrátila sa za katedru.

Dievča si odkašľalo, vstalo a rozťahlo svoj zvitok. „Som kráľovná Isabella a rada sa hrdím tým, že som sa kúpala len dvakrát za celý svoj život. Pri narodení a pred sobášom. Čože?“ neveriaco odtisla papier a študenti vybuchli do hlasného rehotu, ktorý profesorka tíšila.

„Niet sa čomu čudovať. Voda bola kedysi považovaná za zlo, z ktorého prichádzajú všetky choroby. Aj to je história, aj takto kedysi ľudia žili.“

„Tí museli páchnuť,“ neodpustil si ktosi poznámku.

„Veru. Prirodzene, neplatí to na všetkých. Mnohí ľudia mali v oblube kúpele a kúpeľné izby, ale skutočne existovali aj takí ako Isabella.“

„Predstava, že by som si nemohla dvakrát denne dopriať sprchu, je hnusná,“ ozvala sa svetlovlasá triedna krásavica Simona. „A v horúčavách! Fuj.“

„O sprche by ste v tom období mohli len snívať. A ak by ste boli chudobná, mohli by ste sa umývať akurát v potoku,“ podotkla profesorka a trieda znovu zahučala smiechom. Hra sa študentom páčila, nevedeli sa dočkať ďalšej historickej osobnosti.

Prišiel rad na Lindu. „Som Lakšmí Bai, panovníčka indického kráľovstva Džhání. S mečom v ruke bojujem proti britskému impériu, ktoré chce zabrať a ovládnuť moju krajinu.“

Ticho v triede bolo plné údivu, keď sledovali podobizeň mladej ženy s mečom a štítom na koni.

„Zachránila ju?“ ozvalo sa kdesi zo zadnej lavice.

„Nie, ale padla za ňu v boji. Hoci bolo v minulosti ženským odopieraných mnoho vecí, predsa sa našli také, ktoré

zbúrali múry, ktoré okolo nich postavila spoločnosť, a šli si za svojím. História nebola vždy len ružová a vtipná,“ povedala profesorka. „Hugo, môžete.“

Chlapec sa postavil, teatrálne rozvinul zvitok a všetci sa tešili, čo na ňom má. „Ehm, ehm... som kráľ Henrich Ôsmy,“ predniesol pyšným hlasom, odmlčal sa a z výšky pohliadol na triedu. Dievčatá sa chichotali a chalani ho udierali do chrbta. „Mal som šesť manželiek, striedal som ich, lebo som chcel syna, a toho mi nechcela dať žiadna. A bol som ešte známy tým, že som mal svojho vlastného utierača zadku. Čo?!“ vpleštil na papier oči a trieda vybuchla do smiechu.

„Presne tak,“ dodala profesorka. „Dokonca sa traduje, že ak bol práve tam, kde aj králi chodia pešo, a prišla návšteva, bol schopný prijať ju aj takto.“

„Oddnes prijímam všetky audiencie len na latríne,“ teatrálne zakončil Hugo a trieda ho odmenila salvou smiechu. Niekoľkokrát sa poklonil a sadol si.

Na rad prišla Lea. Postavila sa a roztvorila zvitok. „Som perzská princezná Tadj es-Saltaneh. Vo svojej dobe som bola symbolom krásy a boli do mňa zaľúbené celé húfy mladých mužov. Niekoľkí z nich spáchali samovraždu, keď som ich odmietla. Nakoniec som sa vydala a mala štyri deti. Aj vydatej mi básnik Aref Qazvini písal ódy na lásku. Bola som veľmi múdra a šarmantná, bojovníčka za rovnoprávnosť, nenasila som burku ani šatku. Založila som a štedro financovala organizáciu za práva žien v moslimských krajinách.“

Lea sa usmievala a chystala sa rozvinúť hárok s obrázkom krásavice.

„Tak ju už ukáž,“ pobádal ju ktorýsi z chalanov, hlavne oni boli na ňu zvedaví.

„Čože?!“ skríkla, keď sa na ňu pozrela a potom ju so zvrášenou tvárou ukázala triede.

„Oh, to je nechutné!“

„Krásavica?! Od tej má ďaleko!“

„Vôbec nie je krásna.“

„Ticho, utíšte sa. Princezná je dôkazom toho, že pojem krása znamenal v toku dejín vždy čosi iné. Aj dnes je veľmi relatívny. Kedysi sa jednoducho preferovali celkom iné ženy a muži si na nich všímali celkom iné veci,“ vysvetľovala profesorka, zatiaľ čo obrázok veľmi tlstej ženy s tmavým hustým, takmer zrasteným obočím a fúzikmi nad hornou perou koloval po triede.

Takto predstavili študenti ďalších ľudí z histórie a hodina im ubehla až prirýchlo. Profesorka im musela sľúbiť, že podobnú hodinu im počas roka pripraví znovu.

Linda sedela na stoličke pred pracovňou školského psychológa a nevnímala poloprázdnu chodbu. Bola tak veľmi pohrúžená do knihy, že si ani nevšimla, kedy prišiel. Keď konečne precitla, zdalo sa jej, že Jánsky nad ňou už hodnú chvíľu stojí a pokúša sa ju zobudiť.

„*Anna Kareninová?*“ obdivne prečítal názov knihy v jej rukách. „Zaujímavé. Vaše rovesníčky často čítajú inú literatúru.“

Zodvihla sa a siahla po batohu na zemi. „Viem. Som divná.“

„Nič také som nepovedal.“

Zatvoril dvere a ona sa posadila pred stôl.

„Takže, Linda. Dôkladne som si prešiel všetky vaše záznamy a mätie ma, prečo si moja predchodkyňa myslí, že vôbec